

UMEÅ UNIVERSITET

BUDGET 2026

UMEÅ UNIVERSITET

INKL. EKONOMISK PLAN 2027–2028

Typ av dokument:	Plan
Datum:	2025-06-04
Dnr:	FS 1.3.2-912-25
Beslutad av:	Universitetsstyrelsen
Giltighetstid:	2026-01-01 – 2026-12-31
Område:	Styrning, ekonomi, planering och uppföljning
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Budget 2025 Umeå universitet inkl. Ekonomisk plan 2026–2027 FS 1.3.2-835-24

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Bakgrund och sammanfattning.....	3
1.1	Beskrivning.....	3
1.2	Bakgrund.....	3
1.3	Sammanfattning.....	3
2.	Inledning.....	5
2.1	Nationella mål och uppdrag samt deras koppling till budget.....	6
3.	Ekonomisk plan för 2026–2028.....	7
3.1	Jämställdhet.....	7
3.2	Myndighetskapital.....	8
3.3	Satsningar i syfte att stärka forskning och utbildning.....	9
4.	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	10
4.1	Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026.....	10
4.2	Takbelopp och utveckling av studentantal.....	12
4.3	Fördelning av budgetramar inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026.....	13
4.4	Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.....	15
4.5	Konstnärliga utbildningsområden.....	15
4.6	Decentraliserad utbildning.....	16
4.7	Fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	17
5.	Forskning och utbildning på forskarnivå.....	18
5.1	Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för forskning och utbildning på forskarnivå 2026.....	18
5.2	Fördelning av budgetramar inom forskning och utbildning på forskarnivå.....	19
6.	Universitetsgemensamma funktioner.....	22
6.1	Fördelning av anslag till Universitetsförvaltningen.....	23
6.2	Fördelning av anslag till Universitetsbiblioteket.....	25
6.3	Fördelning av anslag till Övrigt universitetsgemensamt.....	25
6.4	Fördelning av anslag till Internrevisionen.....	26
6.5	Fördelning av universitetsgemensamma kostnader.....	26
7.	Internhyra, lokalvårdspris och lönekostnadspåslag.....	27
7.1	Internhyra.....	27
7.2	Lokalvårdspris.....	28
7.3	Lönekostnadspåslag.....	29
	Bilaga 1. Sammanställning av fördelade anslag år 2026.....	30

UMEÅ UNIVERSITET

1. Bakgrund och sammanfattning

1.1 Beskrivning

Dokumentet utgör universitetsstyrelsens beslut om budget för Umeå universitet för 2026 samt ekonomisk plan för 2027–2028. Dokumentet innehåller i huvudsak budgetramar och anslagsförändringar inför 2026 för verksamhetsområdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå samt universitetsgemensamma funktioner. Dokumentet innehåller även pris för internhyra och lokalvård samt nivå på lönekostnadspåslaget för 2026.

1.2 Bakgrund

Umeå universitets vision, verksamhetsplanering och budget utgör tillsammans de strategiska och planeringsmässiga utgångspunkterna för att säkerställa att universitetet bedriver forskning och utbildning av hög kvalitet. Som grund för budgetarbetet, och för all övrig verksamhetsplanering vid Umeå universitet, finns visionsdokumentet *Vision för Umeå universitet*.

Utgångspunkten för budgetarbetet har varit regeringens aviserade förändringar inför budget 2026 med utgångspunkt i budgetpropositionen för 2025, forsknings- och innovationspropositionen för perioden 2025–2028 samt 2025 års ekonomiska vårproposition och vårändringsbudget. Även föregående års budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå, samt universitetsgemensamma funktioner har utgjort en grund för budgetarbetet. Därtill har vissa justeringar genomförts, exempelvis mot bakgrund av den reducering av takbelopp som regeringen har genomfört de senaste åren. Justering har även genomförts utifrån angiven indexnivå (2026: 1,84 procent, 2025: 3,43 procent) i 2025 års ekonomiska vårproposition.

1.3 Sammanfattning

Dokumentet innehåller Umeå universitets budget för 2026 samt den ekonomiska planen för 2027–2028. Det fokuserar på budgetramar och anslagsförändringar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå samt universitetsgemensamma funktioner. Det inkluderar även priser för internhyra och lokalvård samt nivåer på lönekostnadspåslag för 2026.

Målen för den ekonomiska planen är att nyttja tillgängliga resurser för att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet samt att minska skillnaden mellan kostnader och intäkter under perioden 2026–2028.

Regeringens aviserade förändringar inför budget 2026 inkluderar en minskning av takbeloppet med 18,1 miljoner kronor, ökade ersättningsbelopp till naturvetenskap och teknik med 4,8 miljoner kronor samt en minskning bestående av att anslaget för livslångt lärande respektive utbildning i hela landet har upphört tidigare år. För forskning och utbildning på forskarnivå beräknas en ökning av forskningsanslaget med 35,2 miljoner kronor, inklusive indexuppräknings och tillkommande forskningsanslag enligt 2025 års ekonomiska vårproposition och vårändringsbudget.

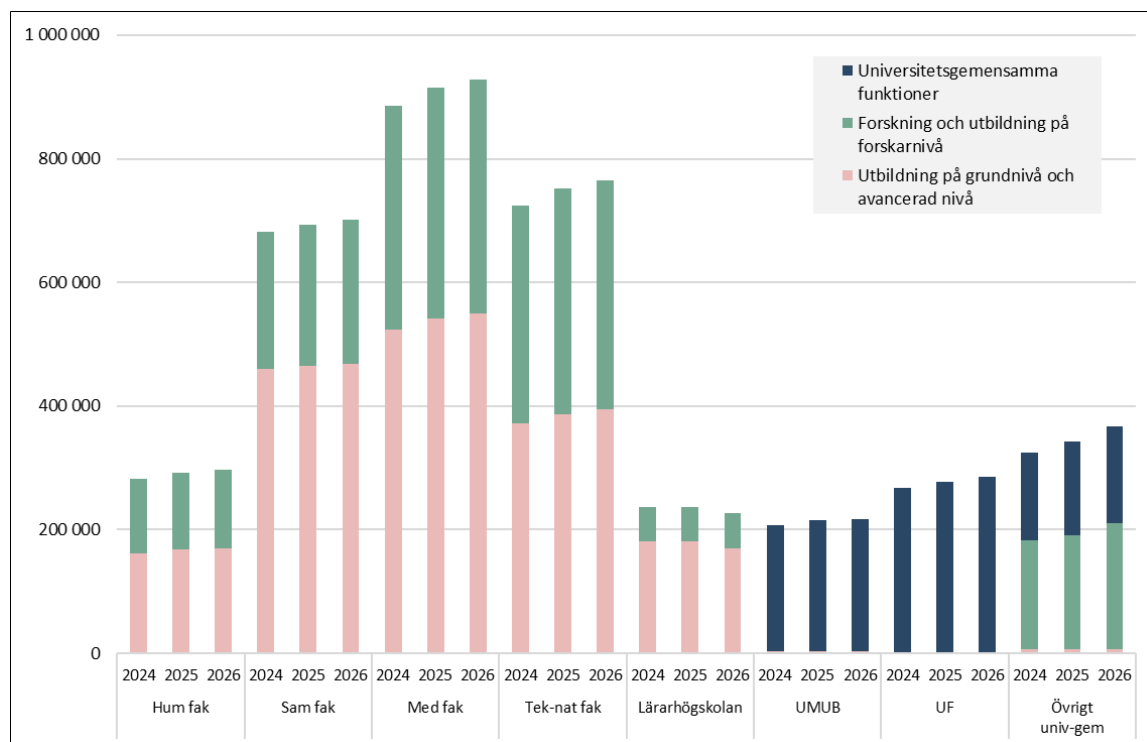

UMEÅ UNIVERSITET

För universitetsgemensamma funktioner ökar budgetramarna med 17,9 miljoner kronor. Förutom indexuppräkning avser ökningen bland annat fortsatt finansiering av forskningsstöd med fokus på EU-finansiering, satsning på IT-säkerhet samt medfinansiering av universitetets deltagande i Europaalliansen EC2U. Internhyran ökar till 4 295 kronor per kvadratmeter vilket innebär en ökning med 4,2 procent jämfört med föregående år. Lönekostnadspåslaget höjs med 1,0 procentenhet för samtliga åldersgrupper.

Dokumentet betonar vikten av att anpassa budgeten till rådande ekonomisk situation och att strategiskt diskutera utbildningsutbudet för att uppnå hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av högskoleutbildning och därmed också ett effektivt resursutnyttjande. Dokumentet innehåller också detaljer om fördelning av anslag till olika fakulteter och universitetsgemensamma funktioner samt specifika satsningar för att stärka forskning och utbildning.

Figur 1. Fördelning av budgetramar 2024–2026 till fakulteter, Lärarhögskola, Universitetsbibliotek, Universitetsförvaltning och Övrigt universitetsgemensamt (tkr).

UMEÅ UNIVERSITET

2. Inledning

Inför 2026 och framåt är det angeläget för hela Umeå universitet att minska skillnaderna mellan kostnader och intäkter. Det gäller all verksamhet och alla organisatoriska nivåer. Inriktningen är därför att fortsätta nyttja årliga befintliga resurser till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet, men att anpassa budgeten till rådande ekonomisk situation vid den egna verksamheten. All verksamhetsplanering sker inom de ekonomiska ramarna och vid eventuell konflikt mellan mål och medel avgör medlen, det vill säga ekonomin sätter gräns för måluppfyllelsen. Detta anges i de Ekonomistyrregler som universitetsstyrelsen fastställde 2022. Ekonomistyrreglerna tydliggör huvudprinciper för ekonomistyrning inom universitetet, samt ansvar och befogenheter för universitetets chefer gällande ekonomi.

Utbildningsutbud, dimensionering och utbildningsform är några av Umeå universitets stora utmaningar de kommande åren. Antalet helårsstudenter ökade 2024 och prognostiseras fortsätta öka 2025. Umeå universitet beräknas nå upp till det s.k. takbeloppet 2025 och utifrån ökat studentantal respektive minskad ekonomisk ram från regeringen är det angeläget att tidigt påbörja en strategisk diskussion.

Det är angeläget och prioriterat att öka forskningens kvalitet, vilket syns i genomslag på olika sätt. Bland annat genom publiceringsmätt, erhållna externa medel, omnämnanden och rankingresultat

Under 2026 kommer universitetets arbete för att främja och värna den akademiska friheten och autonomin fortsatt att vara högt prioriterat. Att fortsätta tillvarata den nya teknikens möjligheter i form av bland annat digitalisering och att fortsatt aktivt bidra till omställningen av Sverige till ett hållbart samhälle samt säkerhet är också prioriterade inriktningar under kommande år.

Universitetsstyrelsen beslutar om budgetramar för 2026 innan regeringen presenterar budgetpropositionen för 2026. Det finns därför ett antal osäkerhetsfaktorer i upprättandet av budget för 2026. Till exempel finns osäkerheter om anslagstilldelning inför 2026 och framåt liksom om kostnadsutveckling, exempelvis hur inflation med mera kommer att utvecklas. Ytterligare osäkerhetsfaktorer är de utredningar som anges i avsnitt 4.1 och eventuella strategiska ställningstaganden om utbildningsutbudet vid universitetet som anges i avsnitt 4.2, liksom att indexnivåerna för 2027 och 2028 ännu ej är fastställda av regeringen.

Universitetsstyrelsen ger därför delegation till rektor att fatta tilläggsbeslut om budget utifrån eventuellt tillkommande eller avgående medel i kommande budgetproposition. I de fall budgetpropositionen innebär betydande förändringar mot föreliggande budgetförslag ska ärendet behandlas av universitetsstyrelsen. I det fall regeringen föreslår besparingar i budgetpropositionen inför 2026, kommer besparingarna att minska budgetramar 2026 för fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltningen, Universitetsbiblioteket och Övrigt universitetsgemensamt.

Utifrån universitetsstyrelsens beslut om budgetramar för 2026 fattar rektor detaljbeslut om fördelning till fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning, övrig universitetsgemensam verksamhet samt Universitetsbiblioteket för 2026. Inför budget 2027 kommer förslag till ny hantering av budgetprocess att tas fram.

UMEÅ UNIVERSITET

2.1 Nationella mål och uppdrag samt deras koppling till budget

I tabell 1 framgår de mål och uppdrag som regeringen har gett Umeå universitet där specifika medel tilldelats via regleringsbrev samt deras koppling till budget 2026. Eftersom regleringsbrevet från regeringen för 2026 delges universitetet i december 2025, kan justeringar komma att ske. För övriga nationella uppdrag där inga särskilda medel har erhållits sker finansiering inom ordinarie anslag och prioriteras inom ramen för den egna verksamheten. Samtliga mål och uppdrag via regleringsbrev framgår av sammanställning av uppdrag via regleringsbrev till Umeå universitet 2025. Sammanställningen finns tillgänglig på medarbetarwebben Aktum under webbsidan för Planering och uppföljning (Planering, uppföljning samt intern styrning och kontroll som ligger under huvudrubriken Organisation och styrning). Listan uppdateras i de fall det tillkommer nya uppdrag under året.

Tabell 1. Nationella uppdrag samt deras koppling till budget 2026.

Mål/nationellt uppdrag	Koppling till budget 2026
Universitetsövergripande	
Idébanksmedel	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Innovationskontor	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Stärka studenthälsan	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Arbetsintegrerad lärarutbildning	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Lärarutbildning i minoritetsspråk och lektorat i samiska	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Korta kurser, utvecklas för yrkesverksamma med inriktning mot grön omställning, batterier och teknik	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Decentraliserad utbildning div vårdkompetenser	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Decentraliserad läkarutbildning	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1, 4.6
Kulturskolekliv, utveckling av utbildning av relevans för kulturskolan	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Stärka sjukhusfysikerutbildningen	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Utveckling av VFU i lärarutbildningen, försöksverksamhet med övningskolor och övningsförskolor inom lärar- och förskollärarytbildningar	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Öka tillgång till VFU i vårdutbildningar	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Vidareutbildning av obehöriga lärare	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Åtgärder med anledning av regeringens strategi för STEM, STEM-delegationen	Ingår i anslag 2:64, särskilda utgifter enligt särskilt beslut av regeringen
Forskning och utbildning på forskarnivå	
Forskningsanknytning - polisutbildningen	Ingår i anslag 2:65 Särskilda utgifter, avsnitt 5.1
Praktiknära forskning, samverkan skola och högskola	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Utvecklingsmedel för klinisk utbildning och forskning	Ingår i anslag 2:66
Forsknings och innovationspropositionen 2024/25:60	Enligt anslag 2:64 samt enligt kommande beslut

UMEÅ UNIVERSITET

3. Ekonomisk plan för 2026–2028

Universitetsstyrelsens mål i den ekonomiska planen är:

- Att Umeå universitet i så hög grad som möjligt årligen ska nyttja tillgängliga resurser till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet.
- Att fortsätta arbetet med att minska skillnaden mellan kostnader och intäkter under perioden 2026–2028.

I tabell 2 framgår universitetets ekonomiska plan för perioden 2025–2028 (inklusive utfall för 2024) som utgår ifrån lämnade uppgifter i budgetunderlaget för Umeå universitet 2026–2028. Prognosen för 2025 är inte uppdaterad utifrån ekonomisk prognos efter tertial 1. Beloppen för åren 2026–2028 är i fasta priser enligt 2025 års prisnivå, det vill säga har inte justerats med index.

Tabell 2. Totala intäkter och kostnader 2024–2028 (tkr) enligt budgetunderlaget för Umeå universitet perioden 2026–2028. Uppgifter för 2026–2028 anges i 2025 års prisnivå.

Total budget, tkr	År 2024 Årets resultat	År 2025 Prognos	År 2026 Beräknat	År 2027 Beräknat	År 2028 Beräknat
Intäkter	5 406 873	5 570 748	5 607 406	5 673 364	5 701 155
Kostnader	5 643 891	5 666 468	5 630 517	5 649 758	5 659 758
Årets kapitalförändring/ årets resultat	-237 018	-95 720	-23 111	23 606	41 397
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	581 180	485 460	462 349	485 954	527 351

3.1 Jämställdhet

Alla statliga lärosäten har enligt regleringsbrevet för 2025 ett regeringsuppdrag att fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen. Umeå universitet ska till regeringen redovisa resultat av genomfört arbete under perioden 2023–2025 senast i december 2025. Inför 2026 är inriktningen att integrera universitetets arbete med jämställdhet som en del av lika villkorsarbetet,

Det är strategiskt viktigt att jämställdhetsarbetet integreras i budgetarbetet för att jämställdhetsperspektivet ska få genomslag i universitetets verksamhet.

UMEÅ UNIVERSITET

3.2 Myndighetskapital

Myndighetskapital utgörs av samlade ekonomiska resultat från tidigare år och ska ingå i verksamhetsplanering och budgetering på samma sätt som övriga medel. I myndighetskapitalet ingår inte oförbrukade bidrag, det vill säga externa bidrag som erhållits men ännu inte hunnit användas.

Umeå universitet har som mål att det samlade myndighetskapitalet ska ligga på en viss nivå gällande andel av årets kostnader. Umeå universitet redovisade 2024 ett underskott på 237 miljoner kronor (2023: -186 mnkr). Underskottet innebär att det samlade myndighetskapitalet minskade till totalt 581 miljoner kronor per 2024-12-31, vilket motsvarar 10 procent av 2024 års kostnader (2023: 15 procent). Nivån överensstämmer väl med målsättningen att vara i intervallet 9–12 procent.

I juni 2022 beslutade universitetsstyrelsen om universitetsövergripande målnivåer för myndighetskapitalet för perioden 2023–2025, samma nivåer gäller 2026. Forskningsprojekt är nästan alltid fleråriga, varför den procentuella nivån är högre för verksamhetsgrenen Forskning och utbildning på forskarnivå. Eftersom det också kan finnas en viss osäkerhet i förväntade erhållna forskningsbidrag kan det i vissa situationer vara motiverat med en högre nivå på myndighetskapitalet inom denna verksamhetsgren. Målnivåer för kommande verksamhetsplaneringsperiod 2027–2029 kommer att beredas inför budget 2027.

Tabell 3. Universitetsövergripande målnivåer för myndighetskapital 2023–2026 (andel av kostnader).

	Universitetsövergripande målnivå för myndighetskapital 2023–2026
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9%
Forskning och utbildning på forskarnivå	12%
Övrig verksamhet	9%

Utifrån universitets ekonomiska resultat 2023–2024 och att myndighetskapitalet är i nivå med målet är det angeläget att fortsätta arbetet med att minska skillnaden mellan kostnader och intäkter 2026 och gärna från 2025. All verksamhet och alla beslutsnivåer ska bidra i arbetet med att minska skillnaden mellan kostnader och intäkter.

- Mot bakgrund av den tidigare ökade nivån på myndighetskapitalet beslutade rektor 2018 att genomföra ett indrag av positivt ekonomiskt resultat till universitetsgemensam nivå. Nivåer för indrag och gränser för myndighetskapital har sedan dess justerats. **För perioden 2024–2026 pausas indrag av positivt ekonomiskt resultat med anledning av rådande ekonomisk situation.** Nytt ställningstagande tas inför nästa treåriga verksamhetsplaneringsperiod.
- Rektor har beslutat om ett riktmärke för respektive fakultet och motsvarande gällande vilken möjlighet som finns att nyttja myndighetskapital 2025. **Även för 2026 planerar rektor att utifrån ekonomiskt läge och efter samråd besluta om ett riktmärke för respektive fakultet och motsvarande.**

Fakultetsledningarna och institutionsledningarna eller motsvarande förväntas att i samarbete med universitetsledningen arbeta aktivt i syfte att nå de ekonomiska målen.

UMEÅ UNIVERSITET

3.3 Satsningar i syfte att stärka forskning och utbildning

Umeå universitet har beslutat om två större insatser för att stärka forskning och utbildning vid universitetet.

I april 2020 beslutade rektor om den första forskningssatsningen som avsåg åren 2020–2024 (dnr FS 1.3.2-2250-18). Totalt omfattade denna satsning 135 miljoner kronor, där den huvudsakliga målsättningen var att öka forskningsvolymen vid Umeå universitet. Satsningen avslutades 2024-12-31. Enligt plan avsätts forskningsanslag till och med 2031 för att finansiera satsningen fullt ut.

Den andra satsningen syftar till att bidra till att nyttja tillgängliga resurser för att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. I april 2021 fastställde universitetsstyrelsen inriktning och omfattning för satsningen *Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning* (dnr FS 1.1-386-21). Satsningen omfattar totalt 315 miljoner kronor för perioden den 1 juli 2021 till den 31 december 2025. Satsningen finansieras genom nyttjande av myndighetskapital på universitetsgemensam nivå, det vill säga ett universitetsgemensamt underskottskonto. För perioden 2021–2024 har den största delen av insatserna finansierats med myndighetskapital, 215 av 253 miljoner kronor. Detta innebär att 38 miljoner kronor återstår vid ingången av 2025. Universitetsstyrelsen beslutade i april 2021 enligt nedan när det gäller finansiering av Insatser:

”Om Umeå universitets samlade myndighetskapital minskar till under tio procent av årets kostnader ska rektor återkomma till universitetsstyrelsen med förslag på åtgärder. Det kan exempelvis vara begränsningar i vilken omfattning fakulteter/motsvarande får nyttja myndighetskapital, indrag av myndighetskapital eller att anslagsmedel behålls för att finansiera denna satsning.”

Skrivningen ovan innebär att eventuella åtgärder kan komma att beslutas utifrån Umeå universitets ekonomiska utfall 2025 (myndighetskapital 2024-12-31: 10,3 procent).

Insatserna omfattar 40 olika aktiviteter inom åtta områden. Finansieringen av dessa aktiviteter upphör den 31 december 2025. Dispositionstiden är till och med 31 december 2027. I budget 2026 ingår förslag att bevilja tillsvidarefinansiering för Förstärkt forskningsstöd med fokus på EU-finansiering respektive Europaallians (EC2U). Följande aktiviteter är aktuella för vidare beredning inför budget 2027 inklusive prioritering i relation till befintlig verksamhet samt utifrån universitetets ekonomiska läge:

- Forskningsdatahantering
- Utveckla beslutsstödsystem
- Ekonom/utredare

För övriga aktiviteter inom ramen för satsningen upphör finansieringen efter 2025.

UMEÅ UNIVERSITET

4. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

4.1 Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026

Under anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå framgår anslag för universitetets utbildningsuppdrag.

Nedan anges regeringens aviserade förändringar inför budget 2026 med utgångspunkt i budgetpropositionen för 2025 samt 2025 års ekonomiska vårproposition. Belopp anges i 2025 års prisnivå om inget annat anges.

- **Indexreglering** av anslag motsvarande 1,84 procent 2026 (2025: 3,43 procent).
- Umeå universitets takbelopp beräknas 2026 minska med totalt 18,1 miljoner kronor. Minskningen består av följande:
 - Regeringen genomför en **omfördelning av takbelopp** för att finansiera tillskott till universitet och högskolor. För Umeå universitets del innebär det ett minskat takbelopp för 2026 med 9,1 miljoner kronor. Syftet med omfördelningen är att stärka drivkrafterna för ett utbildningsutbud av hög kvalitet för att förse arbetsmarknaden med den kompetens som behövs inom bland annat STEM-området. Omfördelningen baseras på utbildningar med låg aktivitet och genomströmning samt på omfattningen av fristående kurser inom områden där det inte bedöms råda motsvarande brist på arbetsmarknaden.
 - För satsningen på **ökade ersättningsbelopp till naturvetenskap och teknik** beräknas anslaget öka med 4,8 miljoner kronor 2026. Medlen inom Umeå universitet har fördelats till fakulteter och Lärarhögskolan enligt samma princip som i budget föregående två år, det vill säga utifrån utfallet av antal helårsstudenter inom områdena naturvetenskap och teknik för perioden 2022–2024. Ökningen är en del i att stärka ingenjörsländet Sverige. För att möta den snabba utvecklingen inom teknik och naturvetenskap och för att Sverige även framöver ska vara en innovativ tekniknation i framkant krävs fler utbildade inom STEM-ämnena (science, technology, engineering, mathematics).
 - Resterande minskning består av att anslaget för **livslångt lärande och utbildning i hela landet** har upphört tidigare år.
- Det ökade ersättningsbeloppet per helårsprestation inom humanistiskt, teologiskt, juridiskt och samhällsvetenskapligt utbildningsområde innebär ingen ökning av takbeloppet utan finansieras inom ramen för befintliga resurser, vilket innebär ett minskat antal helårsstudenter.

I budgetpropositionen anges att lärosätenas ersättningssystem i vissa delar kan behöva anpassas för att ge lärosätena bättre förutsättningar att utveckla ett flexibelt och kvalificerat utbildningsutbud som det nya omställningsstudiestödet kräver. Därför har en utredare biträtt

UMEÅ UNIVERSITET

Utbildningsdepartementet med att lämna förslag på hur universitet och högskolors utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behoven som en föränderlig arbetsmarknad ger upphov till. Uppdraget slutredovisades till regeringen i april 2025. Eftersom inga beslut om förändringar i budgetramar ännu presenterats till följd av detta genomförs inga förändringar i Umeå universitets budgetramar för 2026.

I budgetpropositionen anges också att det är viktigt att de resurser som avsätts för utbildning används effektivt. Regeringen bedömer att styrningen behöver utvecklas för att uppnå ett effektivt resursutnyttjande och ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av högskoleutbildning. Därför avser regeringen att tillsätta en utredning för att utveckla styrningen mot prioriterade områden samt se över resurstilldelningssystemet för utbildning vid universitet och högskolor.

I tabell 4 anges beräknad resurstilldelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, inklusive takbelopp och särskilda medel (anslag 2:65) att disponeras av Umeå universitet 2026. Enbart anslag som ingår i Umeå universitets regleringsbrev för 2025 ingår. Anslag som tilldelas universitetet via andra regleringsbrev, såsom till exempel 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor, ingår därmed inte.

Regeringens förslag till budgetramar 2026 erhålls först i budgetpropositionen för 2026 som presenteras hösten 2025. Till följd av detta har utgångspunkt för beräkning av takbeloppet för 2026 varit angiven resurstilldelning enligt regleringsbrev för 2025 justerat med indexnivå för 2026 (1,84 procent) samt den förändring utöver index som anges i budgetpropositionen för 2025 (totalt en minskning med ca 18,1 miljoner kronor 2026). De anslag som fördelas till Umeå universitet inom anslag 2:65 Särskilda medel för universitet och högskolor utgår från tilldelning enligt regleringsbrev 2025 uppräknat med indexnivå för 2026.

Tabell 4. Resurstilldelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026 (tkr).

RESURSTILLDELNING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2026 tkr	Budget 2025 tkr ¹⁾	Budget 2026 jmf 2025	
			tkr	%
Takbelopp	1 693 795	1 680 969	12 826	0,8%
Särskilda medel (anslag 2:65)				
Decentraliserad läkarutbildning	7 124	6 995	129	1,8%
Övrig decentraliserad utbildning	13 714	13 467	248	1,8%
Decentraliserad vårdutbildning	9 245	9 078	167	1,8%
Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 913	2 860	53	1,8%
Lärarytbildning i minoritetsspråk	4 896	4 808	88	1,8%
Idébanksmedel	1 000	1 000	0	0,0%
Medel till sjukhusfysikerutbildning	1 593	1 564	29	1,8%
Stärkt studenthälsa	1 372	1 347	25	1,8%
Korta kurser	2 546	2 500	46	1,8%
Summa	1 738 198	1 724 588	13 610	0,8%

¹⁾ Jämförelsesiffror har uppdaterats enligt Regleringsbrev 2025 avseende Umeå universitet.

UMEÅ UNIVERSITET

- Anslag till **decentraliserad läkarutbildning, övrig decentraliserad utbildning och decentraliserad vårdutbildning** specificeras under avsnitt 4.6.
- Bidrag till **lektorat i samiska respektive Bildmuseet** fördelas med 568 tusen kronor till lektorat i samiska och 2 345 tusen kronor till Bildmuseet. Medlen fördelas till Humanistisk fakultet.
- Anslag till **lärarutbildning i minoritetsspråken samiska och meänkieli** fördelas till Lärarhögskolan.
- **Idébanksmedel** indexregleras ej. Umeå universitet har i uppdragsavtal med Umeå universitet Holding AB överenskommit att bolaget utför denna verksamhet på uppdrag av universitetet.
- Medel till **sjukhusfysikerutbildning** fördelas till Medicinsk fakultet.
- Medel för **stärkt studenthälsa** fördelas till Universitetsförvaltningen. Medlen får användas för att stärka studenthälsan och bland annat möjliggöra mer preventivt arbete för att minska studenternas psykiska och fysiska ohälsa samt stärka stödet för studieovana studenter.
- Medel för **korta kurser** får användas för att utveckla korta kurser för yrkesverksamma med inriktning på grön omställning, batterier och teknik. Fördelning av medel beslutas av rektor i början av 2026.

4.2 Takbelopp och utveckling av studentantal

Umeå universitet har under 2018–2024 årligen underskridit takbeloppet för utbildningsuppdraget. Sparande av helårsstudenter och helårsprestationer kan göras upp till en maximal nivå om 15 procent av takbeloppet och innebär att lärosätet får en fordran på staten som regleras när lärosätet underskrider takbeloppet. Det finns även möjligheter till anslagssparande upp till 10 procent av takbeloppet som kan nyttjas det år universitetet överskrider takbeloppet. Universitetets tidigare ackumulerade överproduktion tog slut 2021 och utfallen 2021–2024 har årligen inneburit minskade intäkter. År 2024 underskreds takbeloppet med 35,7 miljoner kronor (2023: 60,0 mnkr) vilket innebar minskade intäkter med motsvarande belopp. Underskridandet innebar att det totala ackumulerade anslagssparandet översteg 10 procent av universitetets takbelopp och 14,8 miljoner kronor återbetalades därför till regeringen. Per 2024-12-31 uppgår det utgående anslagssparandet till 164,7 miljoner kronor.

Frågan om genomförandet av utbildningsuppdraget med tillhörande diskussion om studentantal och genomströmning har varit och är en av Umeå universitets stora utmaningar. I samråd mellan universitetsledning och fakulteter och Lärarhögskolan har flera åtgärder vidtagits. Umeå universitets mål är att utfall av helårsstudenter och helårsprestationer framöver ska ligga i nivå med universitetets årligen anvisade takbelopp. Det minskade underskridandet av takbeloppet 2024 är positivt och anses vara ett resultat av det arbete som bedrivs.

Som anges i avsnitt 4.1 minskar Umeå universitets takbelopp årligen 2025–2027 till följd av en omfördelning av regeringen. Budgetramen inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå kommer i och med detta att behöva reduceras även 2027 och 2028 för att komma i balans med det takbelopp som universitetet erhåller. I budgetpropositionen 2025 anges bland annat att för att möta den snabba utvecklingen inom naturvetenskap krävs fler utbildade inom STEM-ämnena och

UMEÅ UNIVERSITET

att det finns goda skäl att utbildning på campus har varit kärnan i den akademiska traditionen under lång tid. En hög kvalitet i utbildningen lyfts fram som avgörande för att Sverige ska fortsätta utvecklas som kunskapsnation. Inför fördelning av anslag i budget 2027 är det viktigt med en strategisk diskussion om utbildningsutbud, dimensionering och utbildningsformvid Umeå universitet för att bedriva en utbildning av hög kvalitet och relevans.

År 2025 prognostiseras Umeå universitet överstiga takbeloppet med 28,4 miljoner kronor (1,7 procent i förhållande till takbeloppet). Antalet helårsstudenter beräknas år 2025 uppgå till 17 772, vilket är en ökning med 2,1 procent jämfört med 2024. Takbeloppet beräknas överskridas även 2027–2028. Prognosen innehåller osäkerheter.

4.3 Fördelning av budgetramar inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026

I tabell 5 framgår totalram för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2026. Fakultetsnämnderna respektive Lärarhögskolan erhåller en budgetram (takbelopp) som inkluderar ersättning för samtliga kostnader. Medel för utbildning inom ALF (läkarutbildning) respektive TUA (tandläkarutbildning), där universitetet transfererar medel till Region Västerbotten, ingår inte i angivna budgetbelopp för utbildning. Medel som tilldelas universitetet via anslag för särskilda utgifter (anslag 2:64) eller särskilda medel (anslag 2:65) ingår inte heller.

För att ge fakulteter och Lärarhögskolan långsiktiga förutsättningar ges möjlighet till treårsavräkning för perioden 2026–2028 mellan universitetsgemensam nivå och fakultet respektive Lärarhögskolan. Det innebär avräkning efter faktiskt antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) efter utfall 2028. Fakulteter avgör själva om rutinen även bör tillämpas mellan fakultets- och institutionsnivå.

För att stimulera till ökad studentvolym ges möjlighet för fakulteter och Lärarhögskolan att överstiga sin budgetram med upp till 4 procent under 2026. Eftersom universitetet kan ha ett anslagssparande upp till ett värde av 10 procent av takbeloppet, kan eventuella överskridanden finansieras genom detta sparande. Inför budget 2027 kommer nytt ställningstagande ske.

För att ge ytterligare ökad förutsägbarhet och långsiktighet kvarstår grunden i den fördelningsmodell som universitetsstyrelsen beslutade inför budget 2023. Som framgår i avsnitt 4.1 beräknas Umeå universitets takbelopp minska med cirka 18,1 miljoner kronor 2026. Regeringen genomförde även minskningar av Umeå universitets takbelopp redan 2025, en minskning som inte fördelades ut till fakulteter och Lärarhögskolan. Det innebär att universitetet 2025 fördelar ut mer anslag till fakulteter och Lärarhögskolan än det takbelopp som erhålls av regeringen, vilket skapar ett underskott på universitetsgemensam nivå. För att undvika ett större underskott, att hålla jämna steg med regeringens minskningar och för att komma i balans med det takbelopp som universitetet erhåller och det som fördelas ut, behöver fördelade budgetramar minska 2026.

Reduceringen i Umeå universitets budget 2026 uppgår till 25 miljoner kronor, se tabell 5. Lärarhögskolan har i dialoger angett att de beräknar underskrida sin budgetram 2025 med 14 miljoner kronor. Utifrån detta har Lärarhögskolans budgetram 2026 reducerats med 14 miljoner kronor. Resterande 11 miljoner kronor har fördelats mellan fakulteterna utifrån följande tre parametrar:

UMEÅ UNIVERSITET

- Slutavräkning 2022–2024 (viktning 50 procent).
 - Fördelning utifrån hur stor andel av total avvikelse respektive fakultet har. Lärarhögskolan ingår ej. Störst reducering till fakultet med störst andel av avvikelse.
- Utfall helårsstudenter 2025-03-24 i jämförelse med 2024-03-24 (viktning 30 procent).
 - Fördelning utifrån hur stor differensen är jämfört med föregående år, störst reducering till fakultet med största negativa procentuella avvikelser.
- Prognos 2025 utifrån dialoger (viktning 20 procent).
 - Fördelning utifrån storlek på det procentuella överskridandet, störst reducering till fakultet med lägst prognos.

Det är fortsatt viktigt att fakulteter och Lärarhögskolan arbetar för att öka studentantalet för att Umeå universitet ska kunna uppnå det takbelopp som regeringen tilldelar universitetet. Den reducerade budgetramen ska inte ses som en inbromsning i det arbetet utan universitetets mål är fortsatt att nå ett utfall som överensstämmer med takbeloppet. Se ytterligare information i avsnitt 4.2.

Utöver reduceringen ökar budgetramen med 4,8 miljoner kronor till följd av höjt ersättningsbelopp inom **utbildningsområdena naturvetenskap och teknik**. Medlen fördelats till fakulteter och Lärarhögskolan enligt samma princip som i budget 2025, det vill säga utifrån utfallet av antal helårsstudenter inom områdena naturvetenskap och teknik för perioden 2022–2024.

Det totala anslaget har indexberäknats med index 2026 (1,84 procent). Indexberäkning har gjorts innan anslagsökning och justering av budgetram enligt samma princip som regeringen tillämpar.

Tabell 5. Budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026 (tkr).

FÖRDELNING AV ANSLAG UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2026 tkr	Index tkr	Anslags- ökning ²⁾ tkr	Reducering budgetram tkr	Budget 2025 tkr	Budget 2026 jmf 2025	
						tkr	%
Humanistisk fakultet	167 187	3 029	89	-577	164 646	2 541	1,5%
Samhällsvetenskaplig fakultet	468 972	8 542	937	-4 736	464 229	4 743	1,0%
Medicinsk fakultet ¹⁾	531 609	9 652	186	-2 780	524 551	7 058	1,3%
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	394 482	7 122	3 226	-2 907	387 041	7 441	1,9%
Lärarhögskolan	165 176	3 231	349	-14 000	175 596	-10 420	-5,9%
Summa	1 727 426	31 576	4 787	-25 000	1 716 063	11 363	0,7%

¹⁾ Exklusive medel för decentraliserad läkarutbildning (ingår i budgetramar för decentraliserad utbildning).

²⁾ Avser höjt ersättningsbelopp för utbildningsområdena naturvetenskap och teknik enligt BP 2023/24:1.

I budgetpropositionen för 2025 anges att Umeå universitets takbelopp beräknas minska ytterligare 6,7 miljoner kronor 2027 till följd av omfördelningen av takbelopp. För termin 12 i läkarutbildningen anges anslaget öka med 18,2 miljoner kronor 2027. Uppgifter för 2028 anges först i budgetpropositionen för 2026 som presenteras i september 2025.

UMEÅ UNIVERSITET

4.4 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Ersättningsbeloppen per helårsstudent (HST) och helårsprestation (HPR) för år 2026 anges i budgetpropositionen för 2026 som presenteras under hösten 2025. Beloppen i följande tabell utgår från regleringsbrev för 2025 och är uppräknade med index för 2026 (1,84 procent). Därtill har följande justeringar genomförts:

- Ersättningsbeloppet för humanistiskt, teologiskt, juridiskt och samhällsvetenskapligt utbildningsområde har utökats med 1 050 kronor per helårsprestation utöver indexuppräknningen enligt vad som anges i budgetpropositionen 2025. Ökningen görs med syfte att stärka kvaliteten i utbildningen.
- Ersättningsbeloppet för naturvetenskapligt, tekniskt och farmaceutiskt utbildningsområde har utökats med 992 kronor per helårsstudent utöver indexuppräknning i enlighet med vad som anges i budgetpropositionen 2024. Beloppet innehåller osäkerheter. Om något annat belopp anges i budgetpropositionen för 2026 som presenteras i september 2025 sker justering genom tilläggsbeslut av rektor i oktober 2025.

Tabell 6. Beräknade ersättningsnivåer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026 (kronor).

UTBILDNINGSSOMRÅDE	HST	HPR
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	37 362	26 465
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	66 755	53 727
Vård	67 731	58 662
Odontologiskt	56 010	65 246
Medicinskt	75 686	92 061
Undervisning	45 444	47 606
Verksamhetsförlagd utbildning	64 402	62 484
Övrigt	51 163	41 561
Design	180 532	109 992
Konst	256 295	110 031
Musik	155 749	98 476
Idrott	131 535	60 869

4.5 Konstnärliga utbildningsområden

De begränsningar som finns avseende avräkning av antal helårsstudenter (HST) inom de konstnärliga utbildningsområdena utgår från vad som anges i regleringsbrev 2025. Inga förändringar förväntas ske inför 2026.

UMEÅ UNIVERSITET

Tabell 7. Fördelning av högst antal helårsstudenter inom konstnärliga utbildningsområden 2026.

FAKULTETSNÄMND/ LÄRARHÖGSKOLAN	Antal helårsstudenter år 2026 (2025 anges inom parentes)		
	Design	Konst	Musik
Humanistisk fakultet	3 (3)	74 (74)	
Samhällsvetenskaplig fakultet	19 (19)		
Medicinsk fakultet	0 (0)		
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	258 (258)		
Lärarhögskolan	37 (37)		10 (10)
Summa	317 (317)	74 (74)	10 (10)

4.6 Decentraliserad utbildning

I tabell 8 framgår att Umeå universitet totalt disponerar 30,1 miljoner kronor inom ramen för det särskilda åtagandet decentraliserad utbildning. I tabellen framgår fördelning av resurser. Beloppen för 2026 utgår från tilldelning i regleringsbrev 2025 uppräknat med index för 2026 (1,84 procent).

Tabell 8. Budgetramar för decentraliserad utbildning 2026 (tkr).

DECENTRALISERAD UTBILDNING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2026 tkr	Budget 2025 tkr ¹⁾	Budget 2026 jmf 2025	
			tkr	%
Tilldelning av anslag				
Anslag enligt regleringsbrev (för 100 HST)	13 714	13 467	248	1,8%
Anslag decentraliserad läkarutbildning	7 124	6 995	129	1,8%
Anslag decentraliserad vårdutbildning	9 245	9 078	167	1,8%
Summa	30 083	29 540	544	1,8%
Användning av anslag				
Utbetalning av HST/HPR	7 326	7 194	132	1,8%
Merkostnader/bibliotek (del av)	6 386	6 271	115	1,8%
- Varav merkostnader (del av)	3 669	3 602	66	1,8%
- Varav bibliotek	2 718	2 668	49	1,8%
Medicinsk fakultet	16 019	15 729	289	1,8%
Universitetsförvaltning	352	346	6	1,8%
Summa	30 083	29 540	544	1,8%

Anslag för decentraliserad läkarutbildning, totalt 7 124 tusen kronor 2026, fördelas enligt följande:

- 6 771 tusen kronor till Medicinsk fakultet för ökade kostnader för läkarutbildning på fyra orter och,
- 352 tusen kronor till Universitetsförvaltningen för kostnader avseende datanät på orterna Sundsvall, Östersund och Sunderbyn.

UMEÅ UNIVERSITET

Anslag för decentraliserad vårdutbildning fördelas i sin helhet till Medicinsk fakultet för tillkommande kostnader för biomedicinsk analytikerutbildning, sjuksköterskeutbildning, barnmorskeutbildning och specialistsjuksköterskeutbildning som uppkommer till följd av att utbildningen bedrivs på annan ort. Satsningen pågår under perioden 2022–2030.

4.7 Fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

I tabell 9 framgår fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026. Samtliga poster har indexreglerats med 1,84 procent. Budgeterade belopp finansieras av fakulteter och Lärarhögskolan utifrån budgeterad intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer 2026 och preciseras i rektors detaljbudget för 2026.

Tabell 9. Fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2026 (tkr).

ÖVRIG FINANSIERING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Berörd fakultet/ motsvarande	Budget 2026 tkr	Budget 2025 tkr	Budget 2026 jmf 2025	
				tkr	%
Språkstöd	Humanistisk fakultet	9 584	9 411	173	1,8%
Idrottshögskolan	Samhällsvetenskaplig fakultet	4 718	4 633	85	1,8%
Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL)	UPL	1 898	1 864	34	1,8%
Ceremoni för meriterad och excellent lärare	Övrigt universitetsgemensamt	114	112	2	1,8%
Mottagningsarbete	Studentcentrum	127	125	2	1,8%
Praktikkurser		1 314	1 290	24	1,8%
- varav Humanistisk fakultet	Humanistisk fakultet	326	321	6	1,8%
- varav Samhällsvetenskaplig fakultet	Samhällsvetenskaplig fakultet	987	970	18	1,8%
Curiosum	Curiosum	2 478	2 433	45	1,8%
Summa		20 233	19 868	366	1,8%

- Respektive fakultet ska, inom egen utbildningsram, medfinansiera **praktikkurser** med egna medel 2026. Medlen anses viktiga för att i så hög grad som möjligt ge utbildningar inom Humanistisk och Samhällsvetenskaplig fakultet goda möjligheter till praktik.
- Umeå universitet och Umeå kommun undertecknade i november 2024 en överenskommelse avseende finansiering av **Curiosum** för perioden 2025–2029. Enligt denna framgår att budgetramen årligen ska uppräknas med index för aktuellt år. Utöver indexuppräkning sker ingen ytterligare utökning av budgetramen. Umeå universitet finansierar även Curiosum via anslaget inom forskning och utbildning på forskarnivå samt att fakulteterna finansierar ytterligare medel som specificeras i rektors detaljbudget.

UMEÅ UNIVERSITET

5. Forskning och utbildning på forskarnivå

5.1 Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för forskning och utbildning på forskarnivå 2026

Under anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå ingår medel från regeringen som är förenade med forskningsuppdraget.

Nedan anges regeringens aviserade förändringar inför budget 2026 med utgångspunkt i budgetpropositionen för 2025 samt 2025 års ekonomiska vårproposition.

- **Indexökning** av anslag motsvarande 1,84 procent (2025: 3,43 procent).
- I **budgetpropositionen för 2025** som presenterades i september 2024 ingår inga nya satsningar eller medel till Umeå universitet för forskning och utbildning på forskarnivå. Detta med anledning av att regeringens **proposition 2024/25:60 Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta** (för perioden 2025–2028) presenterades i december 2024. Regeringens fokus för propositionen är *excellens, internationalisering och innovation*. Regeringens mål för forskningspolitiken är fortsatt att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsland och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt. För 2025 tillkommer totalt 1 500 miljoner kronor i ekonomiska tillskott, varav 377 miljoner kronor fördelas till universitet och högskolor. För 2026 är motsvarande belopp till universitet och högskolor 627 miljoner kronor, för 2027 1 004 miljoner kronor och för 2028 1 632 miljoner kronor.
- I **vårändringsbudget för 2025 och 2025 års ekonomiska vårproposition** som presenterades i april 2025 anges att av totalt tillkommande 377 miljoner kronor för universitet och högskolor, fördelas 125 miljoner kronor till universitet och högskolor genom ökade forskningsanslag, 210 miljoner kronor fördelas till särskilda satsningar och resterande 42 miljoner kronor till innovationsverksamhet. Av de ökade forskningsanslagen erhåller Umeå universitet 5,8 miljoner kronor 2025. Ökningen motsvarar 4,7 procent av totalt fördelade ökade forskningsanslag till universitet och högskolor. Vid den senaste genomförda ökningen av forskningsanslag 2021 erhöll Umeå universitet 2,7 procent av fördelat anslag. Tilldelningen är ur den jämförelsen positiv för Umeå universitet. Motsvarande andel för enbart 2026 beräknas till 9,4 miljoner kronor.
- Av forsknings- och innovationspropositionen framgår att nuvarande **modell för kvalitetsindikatorer** kommer att utvecklas och att erhållna EU-medel ska få större viktning i kvalitetsindikatorn för externa medel. Dessutom införs en ny indikator, strategisk rekrytering, för att ge incitament för lärosätena att stärka arbetet med rekrytering och karriärvägar. Den nya indikatorn kopplas till satsningen på Vetenskapsrådet där lärosätena kan nominera personer för medel till biträdande lektorat som kan förlängas till lektorat. Regeringen har gett Vetenskapsrådet i uppdrag att utveckla de två kvalitetsindikatorerna, indikatorn för bibliometri och indikatorn för externa medel. Uppdraget ska redovisas i maj 2025 och därefter årligen senast 30 april 2026, 2027 och 2028.

UMEÅ UNIVERSITET

- Utöver ordinarie forskningsanslag erhåller Umeå universitet fortsatt medel för att stärka **forskningsanknytning av polisutbildning**. Enligt regleringsbrevet erhåller universitetet 1,052 miljon kronor 2025 (2024: 1,017 mnkr). Utgångspunkten är att universitetet 2026 väntas erhålla anslag i samma storleksnivå som 2025 uppräknat med index (1,84 procent). Anslaget för forskningsanknytning av polisutbildningen ingår i anslag 2:65 (Särskilda medel) och fördelas till Samhällsvetenskaplig fakultet.

5.2 Fördelning av budgetramar inom forskning och utbildning på forskarnivå

För 2026 beräknas Umeå universitet erhålla cirka 1 370 miljoner kronor i anslag till forskning och utbildning på forskarnivå. Beräkningen baseras på angiven anslagsnivå för 2025 enligt regleringsbrev för Umeå universitet 2025, tillkommande forskningsanslag 2025 enligt vårandringsbudget, beräknat tillkommande forskningsanslag för 2026, samt indexjustering för dessa poster.

Särskilt rektorsbeslut kommer att tas om fördelning av nya tillkommande forskningsanslag 2025 (5,8 mnkr). I budgetramarna för 2026 ingår dessa medel tillsammans med tillkommande forskningsanslag för 2026 (9,4 mnkr). Ingen omfördelning av befintliga forskningsanslag har genomförts mellan fakulteter och Lärarhögskolan 2026.

I tabell 10 presenteras totalram för forskning och utbildning på forskarnivå 2026. Nedan specificeras anslagsförändringar avseende budgetram för 2026.

5.2.1 Anslagsförändringar 2026

- Totalt beräknas forskningsanslaget för Umeå universitet öka med 35,2 miljoner kronor varav 24,8 miljoner kronor avser **indexuppräkning** (1,84 procent).
 - År 2026 räknas anslag till fakulteter och Lärarhögskolan upp med full indexjustering. Även övriga poster som 2025 erhöll reducerad index omfattas 2026 av full indexuppräkning (Rektors strategiska resurs, Företagsforskarskolan, Forskningsledarutbildning, Forskningsinfrastruktur, Arcum och Idrottshögskolan).
 - Liksom tidigare år indexregleras ej specifika satsningar som beviljats medel med ett fast belopp under en bestämd tidsperiod. Dessa är medel avseende Artificiell intelligens (AI), Forskningssatsning 2020–2024, Forskningsdatahantering samt Anslag för senare fördelning. År 2026 tillkommer satsningen på Prioriterade forskningsområden.
- Enligt regleringsbrev för 2025 erhåller Umeå universitet 72,2 miljoner kronor för **Strategiska forskningsområden (SFO)**. Umeå universitet är huvudsökande för projekten Bio4Energy och Ecochange. I forsknings- och innovationspropositionen angavs att åtta nya strategiska forskningsområden ska införas. Vetenskapsrådet har i uppdrag att utlysa, kvalitetsutvärdera och bedöma lärosätenas ansökningar om medel för kommande SFO:er. Regeringen kommer att fördela 200 miljoner kronor 2027 och 400 miljoner kronor 2028 till nya strategiska forskningsområden. Umeå universitet bedöms erhålla medel även för 2026. Nuvarande strategiska forskningsområden tilldelas därför medel enligt regleringsbrev 2025, indexreglerat med 1,84 procent.

UMEÅ UNIVERSITET

- Fördelning av anslag till de poster som ingår i **universitetsgemensamma satsningar** specificeras i rektors detaljbudget för 2026 som rektor beslutar om i juni 2025. Samtliga poster har indexreglerats. Därutöver sker följande anslagsförändringar 2026.
 - Anslag till **Rektors strategiska resurs** ökar med 3,2 miljoner kronor 2026 i syfte att ge ny universitetsledning ekonomiskt handlingsutrymme.
 - **Företagsforskarskolans** anslag ökar med 1,0 miljoner kronor för att finansiera befintliga doktorander inom Företagsforskarskolan samt återställa Företagsforskarskolans budgetram i syfte att reducera kommande behov av anslagsökning det år befintligt myndighetskaptal tar slut (5,6 mnkr per 2024-12-31).
- Rektors beslut om **forskningssatsning** (dnr: FS 1.3.2-2250-18) omfattar totalt 135 miljoner kronor under perioden 2020–2024. Satsningen har fram till och med 2025 totalt finansierats med 92,1 miljoner kronor, varav 5,0 miljoner kronor avsattes som extra finansiering 2025 till följd av pausad medelstilldelning till satsningen på Uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som KC-utredningen omfattar (hanteras av Umeå centrum för arkitektur, design och konst, UMARTS) och 0,3 miljoner kronor till följd av minskat anslag till Curiosum. År 2026 reduceras finansieringen med 5,3 miljoner kronor i syfte att anpassa finansieringen till tidigare planerad nivå 9,3 miljoner kronor (9,3 mnkr per år 2027–2029, samt 5,8 mnkr 2030).
- I juni 2023 beslutade rektor om tre **prioriterade forskningsområden** vid Umeå universitet (dnr: FS 2021/1830). De tre områdena är "Learning and brain plasticity throughout the life span", "Mastering Microbial infections" och "Plant Science for a Sustainable Green Transformation of the Subarctic". Beslutet omfattar 17,5 miljoner kronor per område under perioden 2024–2029 och är ett resultat av ursprungsarbetet med profilområden som inleddes 2021 med anledning av vad som angavs i den tidigare forsknings- och innovationspolitiska propositionen 2020, där en ny modell för fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå var tänkt att införas genom så kallade profilområden. Regeringen kommer inte att gå vidare med profilområden. Satsningen har fram till och med 2025 totalt finansierats med 15,75 miljoner kronor. År 2026 finansieras satsningen med 10,5 miljoner kronor enligt plan (10,5 mnkr per år 2027–2028 samt 5,25 mnkr år 2029).
- Enligt universitetsstyrelsens tidigare beslut om satsning på forskning med **Artificiell intelligens (AI)** 2021–2029 ökar anslaget till universitetsgemensam nivå med 1,0 miljon kronor 2026. Anslaget till Teknisk-naturvetenskaplig fakultet kvarstår på samma nivå som 2025 (7,0 mnkr). År 2027 ökar anslaget till Teknisk-naturvetenskaplig fakultet med 1,0 miljon kronor och 2028 till universitetsgemensam nivå med ytterligare 1,0 miljon kronor. Satsningen pågår till och med 2029. Totalt omfattar satsningen 107 miljoner kronor under perioden 2020–2029 (57 mnkr avser medel till universitetsgemensam nivå och 50 mnkr medel till Teknisk-naturvetenskaplig fakultet). En halvtidsuppföljning av satsningen genomförs enligt plan under våren 2025 med redovisning för universitetsstyrelsen vid sammanträdet i december 2025.

UMEÅ UNIVERSITET

- År 2025 pausades tilldelningen av anslag till **Uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som KC-utredningen omfattar och som hanteras av UMARTS (Umeå centrum för arkitektur, design och konst)** med anledning av den utvärdering som enligt plan genomförs under våren 2025. I väntan på att resultatet av utvärderingen ska bli klar fördelas inga medel till UMARTS via universitetsstyrelsens beslut.
- I budget 2026 reserveras 5,0 miljoner kronor för senare fördelning. Rektor beslutar om kommande fördelning.
- **UPSC (Centrum för Skogsbioteknik)** har fått fortsatta anslag från Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse för perioden 2023–2028 under förutsättning att Umeå universitet fortsätter sin finansiering på samma nivå. Finansieringen inklusive finansieringsansvaret fördes därför över till Teknisk-naturvetenskaplig fakultets ordinarie forskningsanslag från och med 2022 och inför 2029 kommer ett ställningstagande att göras om dessa anslagsmedel återförs från teknisk-naturvetenskaplig fakultet eller kvarstår.

I tabell 10 framgår fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå 2026 per fakultetsnämnd och Lärarhögskolan, med flera.

Tabell 10. Budgetramar för forskning och utbildning på forskarnivå 2026 (tkr).

FÖRDELNING AV ANSLAG FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	Budget 2026 tkr	Index	Anslags- förändring 2026	Budget 2025 tkr	Budget 2026 jmf 2025	
					tkr	%
Humanistisk fakultet	119 866	2 166	0	117 700	2 166	1,8%
Samhällsvetenskaplig fakultet	227 336	4 107	0	223 229	4 107	1,8%
Medicinsk fakultet	379 598	6 858	0	372 740	6 858	1,8%
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	364 296	6 582	0	357 714	6 582	1,8%
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet, forskningsstöd inom AI-satsning	7 000	0	0	7 000	0	0,0%
Lärarhögskolan	57 346	1 036	0	56 310	1 036	1,8%
Strategiska forskningsområden	73 510	1 328	0	72 182	1 328	1,8%
Universitetsgemensamma satsningar ¹⁾	46 783	1 600	4 232	40 951	5 832	14,2%
Forskningssatsning 2020–2024	9 300	0	-5 304	14 604	-5 304	-36,3%
Prioriterade forskningsområden	10 500	0	10 500	0	10 500	
Curiosum	8 532	154	0	8 378	154	1,8%
Forskningsinfrastruktur	39 965	722	0	39 243	722	1,8%
Arcum	6 757	122	0	6 635	122	1,8%
Idrottshögskolan	4 180	76	0	4 105	76	1,8%
Uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som KC-utredningen omfattar	0	0	0	0	0	0,0%
Artificiell intelligens universitetsgemensamt	8 000	0	1 000	7 000	1 000	14,3%
Forskningsdatahantering	1 990	0	0	1 990	0	0,0%
Anslag för senare fördelning	5 000	0	5 000	0	5 000	
Summa	1 369 960	24 752	15 428	1 329 781	35 180	3,0%

¹⁾ Fördelning av anslag för universitetsgemensamma satsningar specificeras i rektors detaljbudget för år 2026.

UMEÅ UNIVERSITET

6. Universitetsgemensamma funktioner

De universitetsgemensamma funktionerna är uppdelade i Universitetsförvaltningen, Universitetsbiblioteket och Övrigt universitetsgemensamt. Universitetsförvaltningen består av elva enheter. Enheterna är Ekonomienheten, Enheten för forskningsstöd och samverkan, International Office, Enheten för IT-stöd och systemutveckling, Kommunikationsenheten, Lokalförsörjningsenheten, Personalenheten, Planeringsenheten, Studentcentrum, Universitetsledningens kansli och Universitetsservice. Universitetsbiblioteket består av Umeå universitetsbibliotek och Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL). I Övrigt universitetsgemensamt ingår universitetsledning, Lärarhögskolans kansli, Bildmuseet, Internrevisionen, företagshälsovård och andra personalsociala kostnader, försäkringar för studenter, tjänsteköp från studentkårer, kopieringsavtal, med mera.

I tabell 11 anges den totala budgetramen för universitetsgemensamma funktioner. I budgetramen för 2026 ingår basanslag och anslag för lokalkostnader och lokalvård. Den anslagsfinansierade verksamheten ska i normalfallet inte erbjuda ytterligare tjänsteköp internt inom universitetet. Ansvarig för respektive del arbetar utifrån dessa anvisningar och ska bedriva en bra och effektiv stödverksamhet inom dessa ramar.

Med anslag i detta avsnitt avses de universitetsgemensamma medel som Universitetsförvaltning, Universitetsbibliotek och Övriga universitetsgemensamma funktioner erhåller som finansiering för sina kostnader i egenskap av universitetsgemensam verksamhet (verksamhet 91). Finansiering sker genom universitetsgemensamma påslag, se avsnitt 6.5 för mer information.

Tabell 11. Budgetramar för universitetsgemensamma funktioner 2026 (tkr).

FÖRDELNING AV ANSLAG UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget 2026 tkr	Anslagsförändringar 2026, tkr			Budget 2025 tkr	Budget 2026 jmf 2025	
		Index	Basanslag	Lokaler och lokalvård		tkr	%
Universitetsförvaltningen	284 444	4 690	4 831	-160	275 083	9 361	3,4%
Universitetsbiblioteket ¹	142 561	1 497	0	-312	141 377	1 184	0,8%
Övrigt universitetsgemensamt ²	148 676	2 242	2 000	1 721	142 713	5 963	4,2%
Delsumma	575 681	8 428	6 831	1 248	559 173	16 508	3,0%
Förvärv och publicering (Universitetsbiblioteket) ³	72 444	1 309	0	0	71 135	1 309	1,8%
Hörsalar	5 500	0	0	0	5 500	0	0,0%
Internrevisionen	2 606	47	0	2	2 557	49	1,9%
Delsumma	80 550	1 356	0	2	79 192	1 358	1,7%
Summa	656 231	9 784	6 831	1 250	638 365	17 866	2,8%

¹ Del av Universitetsbibliotekets anslag (2025: 1 865 tkr) avser Förvärv och publicering

² Exklusive Internrevisionen

³ Ingår ej vid fördelning av kostnad för universitetsgemensamma funktioner

Den totala budgetramen för universitetsgemensamma funktioner uppgår till 656,2 miljoner kronor 2026, vilket är en ökning med 17,9 miljoner kronor eller +2,8 procent. Av förändringen 2026 avser 9,8 miljoner kronor indexjustering med 1,84 procent, 6,8 miljoner kronor ökat

UMEÅ UNIVERSITET

basanslag för universitetsgemensamma funktioner och 1,2 miljoner kronor ökat anslag för lokaler och lokalvård.

Den totala procentuella ökningen (2,80 procent) överstiger indexjustering (1,84 procent) vilket förklaras av att beräkningen av volymförändring följer utvecklingen av universitetets anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, forskning och utbildning på forskarnivå, samt externa medel, som tillsammans beräknas öka med 2,80 procent mellan år 2026 och 2025.

Övriga faktorer som påverkar är:

- Anslagsökning av basanslag. Av det utökade anslaget för universitetsgemensamma funktioner (6,8 mnkr) finansieras 4,8 miljoner kronor via volymförändring och 2,0 miljoner kronor genom en utökning av universitetsgemensam verksamhet då finansieringen avser Umeå universitets deltagande i Europaalliansen EC2U vilket inte är en utökning av ordinarie verksamhet, se avsnitt 6.1 för mer information.
- Anslagsökning för lokaler (0,7 procent) utifrån ökad nivå för internhyran (4,2 procent) men minskad lokalyta.
- Anslagsökning för lokalvård (8,0 procent) utifrån ökat pris per kvadratmeter (7,4 procent) och ökad lokalyta för de verksamheter som erhåller anslag för lokalvård.
- Indexökning av förvärv (3,43 procent), se avsnitt 6.2 för mer information.

6.1 Fördelning av anslag till Universitetsförvaltningen

Budgetramen till Universitetsförvaltningen uppgår till totalt 284,4 miljoner kronor 2026 (2025: 275,1 mnkr). Anslagsförändringen består av följande anslagsökningar:

- **Index** 1,84 procent (+4,69 mnkr).
- **Basanslaget** ökar enligt specificering nedan (4,83 mnkr).
 - **Tillsvidarefinansiering av befintliga anställningar för stöd i EU-finansiering** (+2,20 mnkr). År 2021 beslutade universitetsstyrelsen om att tillskjuta en tidsbegränsad finansiering för att förstärka forskningsstödet för EU-finansiering. Detta för att öka Umeå universitets konkurrenskraft om externa forskningsbidrag från EU. Det tidsbegränsade, förstärkta forskningsstödet har möjliggjort utökad stöd för ansökningar, särskilt till European Research Council (ERC) och Marie Skłodowska-Curie (MSCA), samt ett utvecklat stöd för genomförande och uppföljning. Uppföljningar av det förstärkta forskningsstödet visar på positiva resultat och bedöms ha bidragit till ett ökat antal sökande och fler beviljade ansökningar. Som exempel har antalet ansökningar till European Research Council ökat från 8 stycken år 2021 till 25 stycken år 2024, även antalet beviljade ansökningar har ökat kraftigt. För att kunna bibehålla och förbättra Umeå universitets möjligheter att hävda sig i konkurrensen om EU-bidrag, främst utifrån att regeringen framåt avser använda erhållna EU-medel som en indikator vid fördelning av forskningsanslag mellan lärosäten, fördelas medel för finansiering av två forskningssamordnare med inriktning mot EU-finansiering från och med 2026 och framåt.

UMEÅ UNIVERSITET

- **IT-säkerhet inklusive utbyggd klienthantering** (2,63 mnkr).
Universitetet genomför sedan en tid tillbaka en större satsning för att höja IT-säkerheten och möta kraven i nya föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Detta innebär bland annat införande av multifaktorautentisering (MFA) för alla digitala identiteter och att säkerställa identiteten på ägarna till ett Umu-ID för att universitetets konton på ett bättre sätt skall kunna användas för att fastställa en korrekt identitet på ägaren av kontot. Som ett nästa steg i arbetet med att höja IT- och informationssäkerheten vid universitetet planeras en rad åtgärder som fokuserar på att säkerställa just de digitala identiteterna i kombination med behörigheter styrda utifrån varifrån och från vilken enhet en person försöker komma åt en informationstillgång.

Genom universitetsgemensamma funktioner finansieras sedan tidigare en gemensam tjänst för klienthantering som syftar till att förenkla underhållet av anställdas klienter, samtidigt som IT-säkerheten höjs. Införande av tjänsten pågår sedan flera år tillbaka men det är angeläget att en högre andel av klienter ansluts i syfte att öka IT-säkerheten. Klienthanteringstjänsten har behov av tillskott av medel för att upprätthålla tillräcklig säkerhet, täcka kostnader och öka antalet anslutna klienter. Anslagsökningen bör även användas för att finansiera de s.k. XDR-licenserna som anskaffades i maj 2024 och som bidrar till ökad IT-säkerhet.

- **Anslaget för lokaler och lokalvård** minskar enligt specificering nedan (-160 tkr).
 - Anslaget för lokaler minskar med 179 tusen kronor med anledning av minskad lokalyta totalt sett för Universitetsförvaltningen. Flera enheter minskar sin yta, bland annat Personalenheten, Kommunikationsenheten, Infocenter och Universitetsledningens kansli. Några enheter ökar marginellt sin lokalyta, mest ökar Studentcentrum.
 - Anslaget för lokalvård ökar med 19 tusen kronor. Ökningen baseras på pris för lokalvården 2026 och minskad lokalyta enligt ovan.

Utöver anslagen ovan erhåller Universitetsförvaltningen även ett årligt fast anslag för hörsalar motsvarande 5,5 miljoner kronor. Anslaget syftar till att refinansiera området och klara teknikupprustningar.

Utöver utökade anslagsramar kommer följande ändringar att genomföras år 2026:

- **Operativ säkerhet** handlar om det säkerhetsarbete som rör det dagliga arbetet och de människor som kommer i kontakt med Umeå universitet. Säkerhet ska inte vara valbart och ändras därför 2026 till att bli en organiserad och centraliserad funktion. Det leder till en operativ säkerhet bemannad på samtliga campus i Umeå och alla lokaler samt för alla arbetsdagar året om. Inför 2026 är inriktningen att införa en kvadratmeterbaserad modell för kostnadsfördelning. Förändringen får påverkan på priset på internhyran som därför har reducerats 2026 med anledning av detta.

UMEÅ UNIVERSITET

6.2 Fördelning av anslag till Universitetsbiblioteket

Budgetramen till Universitetsbiblioteket, exklusive anslag för förvärv och publicering, uppgår till totalt 142,6 miljoner kronor 2026 (2025: 141,4 mnkr). Anslagsförändringen består av följande anslagsökningar:

- **Index** 1,84 procent (+1,50 mnkr).
- **Basanslaget** kvarstår på oförändrad nivå.
- **Anslaget för lokaler och lokalvård** minskar enligt specificering nedan (-312 tkr).
 - Anslaget för lokaler minskar med 742 tusen kronor med anledning av minskad lokalyta för i huvudsak Medicinska biblioteket. I budget 2025 angavs följande *"Om del av Medicinska biblioteket övergår till att bli en del av ALF-ytan, kommer lokalanslaget för Medicinska biblioteket att justeras så att det blir kostnadsneutralt för Universitetsbiblioteket."* I det fall den pågående förändringen kring Medicinska biblioteket inte visar sig blir kostnadsneutralt för Universitetsbiblioteket som helhet efter år 2026, kommer möjligheten till kompensation att ses över.

Även lokalytan för Universitetspedagogiskt lärande respektive biblioteket på Konstnärligt campus minskar något 2026. Ytan för Campusbiblioteket ökar däremot.
 - Anslaget för lokalvård ökar med 430 tusen kronor. Ökningen baseras på pris för lokalvården 2026 och att Universitetsbibliotekets totala yta exklusive Medicinska biblioteket ökar (Medicinska biblioteket omfattas ej av lokalvårdsanslag).

Utöver anslagen ovan erhåller även Universitetsbiblioteket anslag för förvärv inklusive lönekostnader knutna till administration av **förvärv och publicering**. Under de senaste åren har kostnaderna för förvärv ökat markant och därmed också budgetramen för förvärv. Sedan 2025 är bedömningen att ingen anslagsökning, utöver index (+1,31 mnkr), behöver ske.

Förvärvs- och publiceringskostnader (databaser, tidskrifter, böcker, med mera) ingår som en universitetsgemensam funktion, men inte i anslag för universitetsgemensamma funktioner.

6.3 Fördelning av anslag till Övrigt universitetsgemensamt

Budgetramen till Övrigt universitetsgemensamt (anslag för Internrevisionen ingår ej, redovisas särskilt i avsnitt 6.4) uppgår till totalt 148,7 miljoner kronor 2026 (2025: 142,7 mnkr). Anslagsförändringen består av följande anslagsökningar:

- **Index** 1,84 procent (+2,24 mnkr).
- **Umeå universitets deltagande i Europaalliansen EC2U** (+2,0 mnkr).

Sedan den 1 maj 2025 är Umeå universitet medlem i alliansen EC2U där nio europeiska universitet ingår. Alliansen omfattar samarbete inom utbildning, forskning och innovation samt campusutveckling och olika studentaktiviteter. Samarbetet inom alliansen har bland annat fokus på studentmobilitet och att stärka europeisk högre utbildning och forskning. Universitetets deltagande i samarbetsalliansen ger därmed bland annat möjligheter till ökad internationalisering och därmed ökad kvalitet på utbildning och forskning. Det innebär även

UMEÅ UNIVERSITET

en möjlighet att påverka det europeiska utbildnings- och forskningslandskapet och arbeta för att akademiska värden tillvaratas. I syfte att medfinansiera Umeå universitets medlemskap i EC2U tilldelas tills vidare finansiering motsvarande 2,0 miljoner kronor per år.

- **Anslaget för lokaler och lokalvård** ökar enligt specificering nedan (+1,72 mnkr).
 - Anslaget för lokaler ökar med 1,57 miljoner kronor med anledning av ökning av internhyresnivån och ökad lokalyta totalt sett för Övrigt universitetsgemensamt. I huvudsak avser ökningen Bildmuseet, fackliga organisationer och universitetsledningen. År 2026 tillkommer yta för nytt gemensamt pentry.
 - Anslaget för lokalvård ökar med 153 tusen kronor. Ökningen baseras på pris för lokalvård 2026 och ökad lokalyta enligt ovan (exklusive gemensamt pentry). År 2026 tillkommer även anslag för lokalvård för kontorslokaler för tentamensadministration.

Utöver utökade anslagsramar för Övrigt universitetsgemensamt kommer följande ändringar att genomföras 2026:

- Mot bakgrund av att regeringens tillfälliga höjning av **studentkårernas** anslag upphör från och med 2026 utökas ersättningen till studentkårerna med 550 tusen kronor i syfte att kompensera kårerna för det minskade statsanslaget. Därutöver omfördelas 570 tusen kronor till kårerna från det utökade friskvårdsavtalet som tecknades våren 2024 och som upphör juni 2025.

6.4 Fördelning av anslag till Internrevisionen

Budgetramen till Internrevisionen uppgår till totalt 2,61 miljoner kronor 2026 (2025: 2,56 mnkr). Anslagsförändringen består av följande anslagsökningar:

- **Index** 1,84 procent (+47 tkr).
- **Basanslaget** kvarstår på oförändrad nivå.
- **Anslaget för lokaler och lokalvård** ökar med anledning av ökad nivå på internhyra respektive lokalvårdspris (totalt +2,0 tkr).

6.5 Fördelning av universitetsgemensamma kostnader

Universitetsgemensamma kostnader (UGEM) fördelas genom en fast procentsats som årligen fastställs av rektor i samband med fastställande av rektors detaljbudget. I detaljbudgeten inkluderas beskrivning av förändring av budgetram för UGEM kommande år i syfte att ge ökad transparens och förståelse för årlig variation av procentsatser. I syfte att ge ökad stabilitet och förutsägbarhet är målsättningen att den årliga variationen av procentsatserna maximalt ska uppgå till 0,5 procentenheter mellan två år.

Inför 2026 är inriktningen att fastställda procentsatser för samtliga verksamhetsgrenar 2025 även ska gälla 2026. Inför 2027 kan det bli aktuellt med en höjning av procentsatserna, baserat på utfallet 2026 avseende bland annat kostnadsbaserna för respektive verksamhetsgren. Debiteringen av fasta procentpåslag ska täcka kostnader för gemensamma funktioner enligt avsnitt 6.

UMEÅ UNIVERSITET

Enligt den årliga statistiken från Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har Umeå universitet år 2024 den fjärde lägsta andelen indirekta kostnader av samtliga undersökta lärosäten totalt sett för både utbildning och forskning. Inom enbart utbildning har Umeå universitet den tolfte lägsta andelen, medan andelen inom forskning är den tredje lägsta av samtliga lärosäten.

7. Internhyra, lokalvårdspris och lönekostnadspåslag

7.1 Internhyra

Internhyran 2026 ökar till 4 295 kronor per kvadratmeter (2025: 4 122 kr/kvm). Internhyran höjs med 173 kronor per kvadratmeter vilket motsvarar 4,2 procent (2025: 5,6 procent).

Förutom motivet att internhyresnivån bör följa självkostnaden för aktuellt år motiveras ökningen av följande orsaker:

- Ökade hyreskostnader då hyresavtalen huvudsakligen räknas upp baserat på gällande nivå för konsumentprisindex (1,2 procent inför 2026).
- Gjorda och planerade investeringar, se avsnitt 7.1.3.
- Högre nivå på uppsägningar jämfört med tidigare år, även om flera uppsägningar tagits tillbaka, se avsnitt 7.1.2,

Umeå universitet hade, i jämförelse med andra universitet, den näst lägsta andelen lokalkostnad i förhållande till totala kostnader 2024. Andelen uppgick till 10 procent, vilket är oförändrad nivå sedan år 2023.

En preliminär bedömning av nivån på internhyran 2027–2028 har genomförts och preliminärt beräknas internhyran öka med 232 kronor 2027 (+5,44 procent) respektive 234 kronor 2028 (+5,2 procent). Bedömningen innehåller betydande osäkerheter. Osäkerheterna avser främst utvecklingen av debiterbar yta som kan komma att minska om lokaler sägs upp i internhyressystemet, förväntad inflation, eventuella omförhandlade hyresavtal, samt osäkerheter om exakt vilka investeringar och lokalförändringar som kommer att genomföras, samt tidpunkter för dessa.

7.1.1 Tillämpning av internhyra

Umeå universitet har en standardiserad hyressättning som innebär att samma internhyra tillämpas för alla lokaler. I enstaka fall innebär det negativa konsekvenser för vissa fakulteter. Mot den bakgrunden beviljas fakulteter anslag för delfinansiering med totalt 2,0 miljoner kronor 2026 (2025: 1,9 mnkr) och fakulteter ska själva bidra med 0,7 miljoner kronor (2025: 0,6 mnkr).

UMEÅ UNIVERSITET

7.1.2 Tomma lokaler/omställningsreserv

Prognosen var att Umeå universitets omställningsreserv 2025 skulle vara 7 483 kvadratmeter vägd area. Våren 2025 har mängden omställningsreserv i internhyressystemet minskat till 5 799 kvadratmeter. Reserven bedöms öka med cirka 3 800 kvadratmeter med anledning av planerade lokalförändringar och uppsägningar. Omställningsreserven bedöms bli cirka 9 600 kvadratmeter under 2026. Disponibla lokaler, det vill säga lokaler som inte är planerade att tas i bruk, är 4,03 procent, vilket är jämförbart med det nyckeltal som används i fastighetsbranschen för att klara omställningar och evakueringar i större bestånd.

7.1.3 Investeringar

Nivån på internhyran inom Umeå universitet påverkas bland annat av gjorda och planerade investeringar. I tabell 12 anges de största genomförda investeringarna 2024, prognostiserade investeringar för 2025 samt budgeterade investeringar för 2026.

Tabell 12. Största investeringarna 2024–2026 (miljoner kronor).

År	Summa (mnkr)	Kommentar
2024	33,4	Cykelparkeringshus, Aurora och takbyte på Designhögskolan.
2025 (prognos)	62,5	Aurora och Universitetsbiblioteket
2026 (budget)	40,0	Universitetsbiblioteket och Strategi fysiska nycklar

Avskrivningarna på genomförda investeringar 2024 motsvarade 4,3 procent av de totala kostnaderna för universitetet (2023: 4,2 procent). De investeringar som redovisas i tabellen ovan avser investeringar i om- och nybyggnationer, inredning och utrustning, datanät samt passersystem och larm. Samtliga av de nämnda investeringarna finansieras inom ramen för internhyran. Investeringar som avser exempelvis forskningsinfrastruktur ingår inte i tabellen.

7.2 Lokalvårdspris

Priset för lokalvård 2026 ökar till 420,4 kronor per kvadratmeter (2025: 391,4 kr/kvm). Priset höjs med 29 kronor per kvadratmeter vilket motsvarar 7,4 procent (2025: 3,3 procent).

Ökningen består av följande delar:

- Minskad debiterbar yta. Årlig förändring av kvot mellan förhållandet debiterbar yta/total yta. År 2026 uppgår andelen debiterbar yta till 55 procent (2025: 56 procent).
- Tillkommande textilytor (främst i Universitetsbiblioteket).
- Indexuppräknings (1,84 procent).

UMEÅ UNIVERSITET

7.3 Lönekostnadspåslag

Inom Umeå universitet görs ett lönekostnadspåslag (LKP) på lönekostnader. Lönekostnadspåslaget innehåller lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalspremier för pension samt andra avsättningar som särskild löneskatt med mera. I tabell 13 framgår nivåer för lönekostnadspåslag för samtliga åldersgrupper.

Tabell 13. Nivåer för lönekostnadspåslag 2026.

Åldersgrupp (Personer födda mellan)	Budget 2026	Budget 2025	Ökning 2026 (procentenhet)
1988-	57,58%	56,58%	1,0
1966–1987	57,22%	56,22%	1,0
1959–1965	56,22%	55,22%	1,0
1957–1958	50,63%	49,63%	1,0
1938–1956	38,35%	37,35%	1,0
--1937	16,93%	15,93%	1,0

De ökade nivåerna av lönekostnadspåslaget 2026 baseras på en oförutsedd, markant höjning av pensionsavgifterna 2025 (+4,8 procent) till Statens Pensionsverk (SPV). Denna höjning (3–10 procent) gäller alla lärosäten. Orsaken är att Statens Pensionsverk (SPV) i mars 2025 reviderat sin tidigare prognos. Detta beror i sin tur på att fler personer än tidigare ligger ovanför en inkomstnivå som innebär högre pensionsutbetalningar samt att den genomsnittliga lönenivån är högre än tidigare beräknat.

Från och med 2026 justeras tidigare åldersgrupper för personer födda mellan 1938–1955 och 1956–1958 med ett år eftersom åldersgränsen för att inte betala full arbetsavgift utan endast ålderspensionsavgift (10,21 procent) höjs till 67 år med start 2026. Det vill säga från och med det år den anställde fyller 68 år gäller ålderspensionsavgift.

Enligt en sammanställning som har tagits fram över procentsatsen för lönekostnadspåslag vid 17 lärosäten 2025 (åldersgruppen 1966–1987), placerar sig Umeå universitet i mitten av dessa. Genomsnittet för rapporterade lärosäten i sammanställningen uppgick till 56,32 procent 2025.

Det är tydligt att den höjning av lönekostnadspåslaget som görs 2026 inte är tillräcklig för att kunna finansiera pensionsavgifterna. Inför 2027 kommer därför en ny analys att genomföras för att undersöka hur mycket nivån för LKP behöver höjas. Målet med ökningarna är att återställa nuvarande underskott (–50 mnkr) senast 2028.

Bilaga 1

Sammanställning av fördelade anslag år 2026 till fakultetsnämnder, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltningen, Universitetsbiblioteket, samt Övrigt universitetsgemensamt

I tabellen nedan redovisas de samlade anslagsmedel som verksamheterna vid Umeå universitet erhåller år 2026.

Förutom anslag finansieras Umeå universitets verksamhet med bidrag, avgifter och andra ersättningar, samt finansiella intäkter. Tillkommer gör också medel för särskilda utgifter som finansieras via anslag 2:64 (t.ex. praktisk forskning, kompletterande utbildningar, vidareutbildning av obehöriga lärare, medel för innovationskontor) och ersättning enligt ALF- och TUA-avtalet.

Enhet: Tkr	UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ			FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ			UNIVERSITETS- GEMENSAMMA FUNKTIONER		TOTALT TILLDELAT ANSLAG
	Tilldelat anslag GU	Särskilda medel ^{1.)}	TOTALT GU	Tilldelat anslag FO	Särskilda medel ^{4.)}	TOTALT FO	Tilldelat anslag	TOTALT UGEM ^{2.)}	
Humanistisk fakultet inkl. Arcum	167 187	2 913	170 100	126 623		126 623	0	0	296 723
Samhällsvetenskaplig fakultet inkl. Idrottshögskolan	468 972	0	468 972	231 516	1 071	232 587	0	0	701 559
Medicinsk fakultet	531 609	17 612	549 221	379 598		379 598	0	0	928 819
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet inkl. forskn. inom AI	394 482	0	394 482	371 296		371 296	0	0	765 778
Lärarhögskolan	165 176	4 896	170 072	57 346		57 346	0	0	227 418
Universitetsbiblioteket (UmUB)	0	2 718	2 718	0		0	215 005	215 005	217 723
Universitetsförvaltningen	0	1 724	1 724	0		0	284 444	284 444	286 168
Övrigt universitetsgemensamt ^{3.)}	0	7 215	7 215	203 580		203 580	156 782	156 782	367 577
Summa	1 727 426	37 078	1 764 504	1 369 959	1 071	1 371 030	656 231	656 231	3 791 765

^{1.)} Anslaget får användas för utgifter vid universitetet för särskilda medel (anslag 2:65), vilka för Umu's del avser decentraliserad utbildning (Medicinsk fakultet, Universitetsförvaltningen samt Övrigt universitetsgemensamt), bidrag till lektorat i samiska respektive Bildmuséet (Humanistisk fakultet), Lärarutbildning i minoritetsspråk (Lärarhögskolan), Idébanksmedel (Umeå universitet Holding AB), medel till sjukhusfysikerutbildning (Medicinsk fakultet) samt medel för stärkt studenthälsa (Universitetsförvaltningen). I anslaget ingår även medel för korta kurser som ingår i Övrigt universitetsgemensamt för senare fördelning. I anslaget ingår även 7 326 tkr för HST/HPR inom ramen för det särskilda åtagandet angående decentraliserad utbildning.

^{2.)} Medel fördelade till universitetsgemensamma funktioner finansieras via debitering av fasta procentsatser till fakulteter, Lärarhögskolan, UmUB och Universitetsförvaltningen.

^{3.)} Inkl. Internrevision.

^{4.)} Särskilda medel för forskningsanknytning av polisutbildningen.